

OPPLEVD TVANG I DET PSYKISKE HELSEVERNET

**Den 3. nasjonale konferansen om
forskning og kunnskapsutvikling om
bruk av tvang i det psykiske helsevernet**

Holmen Fjordhotell 5. – 6. april, 2011

Nettverk for forskning og kunnskapsutvikling
om bruk av tvang i det psykiske helsevernet

Institutt for samfunnsmedisin
Det helsevitenskapelige fakultet

Vennligst bruk vårt elektroniske påmeldingsskjema:

<http://www.ism.uit.no/oplevdtvang/>

På vegne av Nettverk for forskning og kunnskapsutvikling om bruk av tvang i det psykiske helsevernet ønsker vi alle interesserte hjertelig velkommen

Mer om konferansehotellet:

<http://holmenfjordhotell.no/>

Har du spørsmål om konferansen eller Nettverket, kan du kontakte Alberto Valiente Thoresen: alberto.valiente.thoresen@uit.no, Tlf. +47 776 45786.

Nettverk for forskning og kunnskapsutvikling om bruk av tvang i det psykiske helsevernet

Nettverket ble opprettet august 2008, og er forankret ved Institutt for Samfunnsmedisin (ISM) ved Universitetet i Tromsø. Det primære formålet med nettverket er å stimulere til økt forskning og kunnskapsutvikling om bruk av tvang i det psykiske helsevernet. Nettverket finansieres av Helsedirektoratet, i første omgang over en periode på fem år.

Nettverket er åpent for alle som ønsker å bidra til forskning om bruk av tvang i det psykiske helsevernet, enten ved at de allerede er i gang med forskning som er relevant for tvangsfeltet, eller som kunne tenke seg å gå i gang med slik forskning.

Forskning om bruk av tvang er et tverrfaglig felt og nettverket henvender seg til psykologer, psykiatere, sosiologer, sykepleiere, jurister, sosialarbeidere og brukere med interesse for forskning.

Nettverket vil arrangere en årlig nasjonal konferanse der fokus vil være en oppdatering av ny forskningsbasert kunnskap og pågående forskning. I tillegg vil det arrangeres mindre forskningsrelaterte kurs og seminarer.

<http://www.tvangsforskning.no>

KONTAKTINFORMASJON

Telefon: +47 77 64 57 86

Telefaks: +47 77 64 48 31

E-post: Alberto.Valiente.Thoresen@uit.no

Adresse:

Tvangsforskningsnettverket
Institutt for samfunnsmedisin
Universitetet i Tromsø
9037 Tromsø

Konferansen finner sted på

Holmen Fjordhotell

Slemmestadveien 64
1394 Nesbru
Tlf. +47 66 77 27 00

BIL fra Oslo: E18 retning Drammen 17km> følg RV165 Slemmestad 1km> Fjordhotell til venstre. Gratis parkering.

FLYTOG: Gardermoen >Asker + taxi ca 10min.

BUSS: 251 og 252 fra Oslo >stoppested Syverstad ved hotellet
<http://www.trafikanten.no>

Kart:

Program

Tirsdag 5. april, plenumssesjon

ÅPNING, VELKOMSTHILSEN OG STATUS FOR NETTVERKET OG TVANGSFELTET

10.00: Hva skjer'a?

Kort orientering om Nettverkets virksomhet. Oversikt over (pågående/planlagt/nylig gjennomført) tvangsforskning i Norge. (Trond Hatling)

10.20: Kunnskapsutvikling/forskning i forbindelse med ny tiltaksplan for redusert bruk av tvang.

PERCEIVED COERCION (SESSION IN ENGLISH)

10.30: Perceived coercion. Why, what and who. A brief introduction to research on perceived coercion. What do we know so far? Georg Høyer

11.00: Perceived coercion; What constitutes voluntariness and coercion. An overview of conceptual, methodological, psychometric and validity issues related to the MacArthur Perceived Coercion Scale. Part One. Charles W Lidz, Umass at Whorchester, MA, USA

11.40: Coffee break

12.00: Perceived coercion; What constitutes voluntariness and coercion. An overview of conceptual, methodological, psychometric and validity issues related to the MacArthur Perceived Coercion Scale. Part Two (including lessons learned from a lifetime as a coercion researcher)

Charles W Lidz, Umass at Whorchester, MA, USA

12.40: Questions and general discussion

13.00: Lunch

14.00: "The instrument has been thoroughly validated and has good psychometric properties" What in the world does that mean? (Is Chronbach's alpha the ultimate quality indicator for validity, or in other words: Are we talking of Chronbach's alpha and omega?) Comments based on the validity and psychometric properties of the MPCSC? Dag Hofoss, University of Oslo

15.00: Perceived Coercion, Humiliation or violation of integrity? How are these concepts related and is there a difference regarding their impact on outcome. Marit Svindseth, Sunnmøre hospital

15.30: Coffee break

15.50: Opplevelse av tvang fra brukerperspektivet

Hvordan kan man best fange opp de ulike aspektene ved pasientopplevelser i forskningsprosjekt?

16.30: Opplevelse av tvang og kvalitativ metode. Reidun Norvoll, Seniorforsker AFI

FORSKNINGSETISKE ASPEKTER VED FORSKNING OM BRUK AV TVANG I DET PSYKISKE HELSEVERNET

17.00: Kan personer under tvungent psykisk helsevern inkluderes i forskningsprosjekter, og eventuelt på hvilke vilkår? Representant for REK

17.20: Kommentar fra forsker. Marit Hem

17.35: Medforskere; gisler eller likeverdige medlemmer av forskerteamet? Kan forskere med brukererfaring være garantister overfor REK om at prosjekt er etisk forsvarlige?

18.00: Slutt for dagen

20.00: Middag

Onsdag 6 april Plenumssesjon

DIFFERENT VIEWS. HOW CAN WE UNDERSTAND THE DIFFERENT ACCOUNTS GIVEN BY USERS AND TREATMENT PROVIDERS OF THE CONTENT OF TREATMENT EPISODES? (SESSION IN ENGLISH)

10.00: The most plausible account. A possible methodological approach to analyse different accounts of what happens during a treatment episode, recovery period or other treatment related events. Charles W. Lidz

10.30: Different accounts of experiences with the mental health care services.

11.00: Coffee break. Check out

INTERVENSJONER MED SIKTE PÅ Å REDUSERE TVANG I KLINIKKEN

HVORDAN KAN ULIKE TILTAK UTVIKLES TIL FORSKNINGSPROSJEKT?

Gruppearbeid

11.30. Gruppene etablerer seg og starter gruppearbeidet

Gruppe 1 Reduksjon av tvangsmidler.

Gruppe 2: Ethiske refleksjonsgrupper

Gruppe 3: Tiltak i primærhelsetjenesten for å redusere tvangsinnleggelses

Gruppe 4: Kan mer bruk av tvang uten døgnopphold (TUD) redusere bruk av tvangsinnleggelses i institusjon

Gruppe 5: Brukerstyring. På hvilke områder kan større grad av brukermedvirkning bidra til redusert bruk av tvang (alle former) i klinisk virksomhet?

13.30: Lunch

14.30: Oppsummering i plenum.

Ikke noen obligatorisk rapportering fra gruppene. Bare aktuelt om noen synes de har poeng fra gruppene de mener er viktig at andre får del i.

Kommentarer til konferansen i sin helhet. Forslag til forbedringer, tema til neste år o.l.

15.00: OPPSUMMEMRING AV KONFERANSEN, AVSLUTNING I PLENUM

Foredragsholdere

Charles W. Lidz er professor i psykiatri ved Center for Mental Health Services Research, University of Massachusetts Medical School. Han har i vesentlig grad bidratt til kunnskapsutviklingen innen tvangsfeltet, gjennom årelang forskning om bruk av tvang i det psykiske helsevernet. Han har vært med i The MacArthur network on research on coercion, der han særlig bidro ved utviklingen av The MacArthur Perceived Coercion Scale (MPCS). Charles Lidz jobber for tiden med analyser av tidligere innsamlede data om vold og psykiske lidelser i tillegg til studier innen forskningsetikk med vekt på frivillighet ved deltakelse i forskningsprosjekt.

Dag Hofoss er professor i sykepleievitenskap ved Universitetet i Oslo. Hans faglige profil omfatter pasientsikkerhet, pasientsikkerhetskultur, behandlingskvalitet, behandlingsresultater, risikojustering og kvantitativ analyse. Han er også profoessor II i samfunnsmedisin ved Universitetet i Tromsø. Han leder gruppen Behandlingskvalitet som gjennomfører epidemiologiske studier, flernivåanalyse, stianalyse og tidsseriestudier.

Omtale av øvrige foredragsholdere vil bli tatt inn når programmet er endelig klart